

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025-2026

Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ (ΟΕΣ) ΜΙΤΣΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 15 Μαΐου 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΕΣ ΜΙΤΣΗ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α024Μ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.
7. Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής που φέρει τη σφραγίδα του σχολείου.
8. Στη λύση των ασκήσεων να φαίνεται όλη η αναγκαία εργασία.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Ερώτηση 1

Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των πιο κάτω προτάσεων ως **Ορθό** ή **Λάθος**. Να σημειώσετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας το κάθε γράμμα με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό (π.χ. **α – Ορθό** ή **α – Λάθος** κ.λπ.).

- α. Οι καρέκλες που αγοράζει μια καφετερία για να εξυπηρετεί τους πελάτες της αποτελούν τελικό αγαθό.
- β. Η αύξηση της παραγωγής που επιτυγχάνεται με την εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης θα εξαλείψει το οικονομικό πρόβλημα.
- γ. Ο πόλεμος μεταξύ Ισραήλ και Ιράν κάνει πιο έντονο το οικονομικό πρόβλημα.
- δ. Η ζήτηση ενός αγαθού επηρεάζεται από το κόστος παραγωγής του.
- ε. Η διαφήμιση αυξάνει τις κοινωνικές ανάγκες.
- στ. Η εκπαίδευση αποτελεί οικονομικό αγαθό, ακόμη και όταν παρέχεται δωρεάν από το κράτος.
- ζ. Η φροντίδα του κήπου από τον ιδιοκτήτη του σπιτιού περιλαμβάνεται στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της οικονομίας μιας χώρας.
- η. Το παρατρέβηγμα θεωρείται μορφή δανείου της τράπεζας προς τον πελάτη.
- θ. Τα κυπριακά ταχυδρομεία είναι δημόσια επιχείρηση.
- ι. Η ευθύνη των συνεταίρων στην Ομόρρυθμη εταιρεία είναι απεριόριστη και αλληλέγγυα.

(Μονάδες 10)

Ερώτηση 2

Να γράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα το γράμμα που δηλώνει την ορθή απάντηση (π.χ. **i – α** ή **i – β** κ.λπ.). **Υπάρχει μόνο μία ορθή απάντηση.**

- i. **Η Ελένη εργαζόταν για 10 συνεχόμενα χρόνια σε μια ναυτιλιακή εταιρεία, αλλά το 2025 αποχώρησε από την εργασία της και από τότε αναζητά εργασία.**
Η Ελένη:
 - α. δεν ανήκει στο εργατικό δυναμικό της οικονομίας, γιατί δεν εργάζεται
 - β. ανήκει στο εργατικό δυναμικό της οικονομίας, γιατί αναζητά εργασία
 - γ. δεν ανήκει στο εργατικό δυναμικό της οικονομίας, γιατί θεωρείται άεργη
 - δ. ανήκει στο εργατικό δυναμικό της οικονομίας, γιατί εργαζόταν στο παρελθόν
- ii. **Ποιο από τα πιο κάτω περιγράφει τον πληθωρισμό:**
 - α. προσωρινή αύξηση στις τιμές των καυσίμων
 - β. αύξηση της αγοραστικής αξίας του χρήματος
 - γ. οι καταναλωτές, λόγω μείωσης των εισοδημάτων τους, αγοράζουν λιγότερα αγαθά και υπηρεσίες, παρόλο που οι τιμές παρέμειναν σταθερές
 - δ. συνεχής αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών

- iii. **Ποιο από τα πιο κάτω προκάλεσε αύξηση στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της Κύπρου για το έτος 2025:**
- α. το 2025 οι παραγωγοί χαλουμιού στην Κύπρο παρήγαγαν και εξήγαγαν στο Ηνωμένο Βασίλειο χαλούμια αξίας €40.000
 - β. το 2025 κυπριακές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη Σαουδική Αραβία παρήγαγαν προϊόντα αξίας €70.000
 - γ. πολυκατοικίες αξίας €800.000 που κατασκευάστηκαν στην Κύπρο το 2024 πωλήθηκαν σε Κύπριους πολίτες το 2025
 - δ. το 2025 Κύπριοι πολίτες αγόρασαν ηλεκτρονικούς υπολογιστές που κατασκευάστηκαν στην Ιαπωνία αξίας €300.000
- iv. **Οικονομική δραστηριότητα είναι:**
- α. ο κόπος και ο χρόνος που καταβάλλει ένας φοιτητής για να αποκτήσει το πτυχίο του
 - β. η ιατρική περίθαλψη που προσφέρει ένας γιατρός σε έναν ασθενή
 - γ. ο χρόνος που καταβάλλει ο γονιός στο σπίτι για να διαβάσει στα παιδιά του
 - δ. ο κόπος που καταβάλλει η Μαρία για να φτιάξει τον κήπο του σπιτιού της
- v. *«Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί την Κυπριακή κυβέρνηση με €500.000 για επενδύσεις στην εκπαίδευση. Λόγω περιορισμένων πόρων και πολλών αναγκών, η κυβέρνηση καλείται να επιλέξει μεταξύ της εγκατάστασης κλιματιστικών στα σχολεία και της δημιουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων. Τελικά αποφασίζει να προχωρήσει στην εγκατάσταση κλιματιστικών».*
- Το πιο πάνω κείμενο αφορά:**
- α. οικονομική αρχή, γιατί επιδιώκεται η κάλυψη όλων των αναγκών
 - β. οικονομική δραστηριότητα, γιατί γίνεται παραγωγή οικονομικού αγαθού
 - γ. κόστος ευκαιρίας: οι αθλητικές εγκαταστάσεις
 - δ. κόστος ευκαιρίας: η εγκατάσταση κλιματιστικών
- vi. **Η συναυλία που διοργανώνεται σε μια ευρωπαϊκή πόλη αποτελεί:**
- α. καταναλωτικό και υλικό αγαθό
 - β. παραγωγικό και οικονομικό αγαθό
 - γ. άυλο και οικονομικό αγαθό
 - δ. ελεύθερο και άυλο αγαθό
- vii. **Ένας από τους πιο κάτω συνδυασμούς ανήκει αποκλειστικά στον δευτερογενή τομέα παραγωγής:**
- α. κατασκευές και μεταποίηση
 - β. τράπεζες και δημόσια σχολεία
 - γ. εμπόριο και παραγωγή ενέργειας
 - δ. γεωργία και κτηνοτροφία

- viii. Ποιο από τα πιο κάτω δεν αποτελεί παραγωγή:
- α. το βαμβάκι που ένα εργοστάσιο μετατρέπει σε νήμα
 - β. το βιβλίο που γράφει ένας συγγραφέας για εκδοτικό οίκο
 - γ. το φαγητό που ετοιμάζει ένας σεφ σε εστιατόριο
 - δ. η εργασία που ετοιμάζει ένας φοιτητής για το πτυχίο του

ix. Γεωργική παραγωγή αποτελεί:

- α. η κατασκευή υφάσματος από βαμβάκι
- β. η παραγωγή ενέργειας με τη χρήση πετρελαίου
- γ. η παραγωγή μελιού από τον μελισσοκόμο
- δ. η συλλογή άλατος από την αλυκή

- x. «Αυξήθηκαν 25% οι τιμές των αεροπορικών ταξιδιών...».

Το γεγονός αυτό για τα αεροπορικά ταξίδια θα οδηγήσει σε:

- α. μείωση της ζήτησης
- β. μείωση της ζητούμενης ποσότητας
- γ. μείωση της προσφοράς
- δ. μείωση της προσφερόμενης ποσότητας

(Μονάδες 20)

Ερώτηση 3

Η Χριστίνα αποφάσισε να σπουδάσει Οικονομικά στην Αγγλία και ψάχνει να βρει το πανεπιστήμιο με τα χαμηλότερα δίδακτρα.

Ζητείται:

- α) Να εξηγήσετε ποια ειδική μορφή οικονομικής αρχής εφαρμόζει η Χριστίνα. (Μονάδες 3)
- β) Να αναφέρετε ποιο είναι το κυριότερο κίνητρο εφαρμογής της οικονομικής αρχής.

(Μονάδες 1)

Ερώτηση 4

«Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξάνεται, οι κοινωνίες ζητούν όλο και περισσότερη ενέργεια, ψηφιακές υπηρεσίες και σύγχρονα αγαθά. Παρά τη μεγάλη τεχνολογική πρόοδο, οι χώρες διαθέτουν περιορισμένους πόρους: φυσικές πηγές ενέργειας που δεν επαρκούν, υποδομές που χρειάζονται εξειδικευμένο προσωπικό, και επίπεδα παραγωγής που δεν μπορούν να καλύψουν όλες τις αυξανόμενες ανάγκες».

Ζητείται:

- α) Να εντοπίσετε ποιο πρόβλημα περιγράφεται στο πιο πάνω κείμενο. (Μονάδες 1)
- β) Να αναφέρετε δύο (2) λόγους για τους οποίους αυτό το πρόβλημα σταδιακά γίνεται εντονότερο. (Μονάδες 2)

Ερώτηση 5

Σε μια αγορά παγωτών παρατηρούνται τα πιο κάτω:

Τιμή (€)	Ζητούμενη ποσότητα (τεμάχια)	Προσφερόμενη ποσότητα (τεμάχια)	Πλεόνασμα / Έλλειμμα (τεμάχια)
40	60	140 πλεόνασμα
25	80	180 πλεόνασμα
10	110	ούτε πλεόνασμα ούτε έλλειμμα
5	150	60 έλλειμμα

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα στο τετράδιο των απαντήσεών σας. **(Μονάδες 4)**
- β) Να αναφέρετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας των παγωτών. **(Μονάδες 2)**
- γ) Να απεικονίσετε γραφικά την **καμπύλη ζήτησης** των παγωτών. **(Μονάδες 4)**

Σημείωση: Στο πίσω μέρος του τετραδίου των απαντήσεών σας υπάρχει τετραγωνισμένο χαρτί, το οποίο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε. Μολύβι επιτρέπεται μόνο για το διάγραμμα.

Ερώτηση 6

Η Άρτεμις είναι μια επιτυχημένη επιχειρηματίας που ειδικεύεται στην παραγωγή βιολογικών καλλυντικών. Λόγω της μεγάλης επιτυχίας της επιχείρησής της αποφάσισε να επεκταθεί και στο εξωτερικό. Για να χρηματοδοτήσει τα επενδυτικά της σχέδια, εξετάζει το ενδεχόμενο να αντλήσει κεφάλαια από το ευρύ κοινό μέσω της πώλησης μετοχών. Ταυτόχρονα επιθυμεί να περιορίσει τον επιχειρηματικό κίνδυνο που αναλαμβάνει η ίδια.

Ζητείται:

- α) Να αναφέρετε το είδος της επιχείρησης που έχει η Άρτεμις και το είδος στο οποίο σκέφτεται να τη μετατρέψει. **(Μονάδες 2)**
- β) Να αναφέρετε δύο (2) πλεονεκτήματα της μετατροπής της επιχείρησής της. **(Μονάδες 2)**
- γ) Να αναφέρετε ένα (1) μειονέκτημα της μετατροπής της επιχείρησής της. **(Μονάδες 1)**

Ερώτηση 7

Στις 18 Απριλίου 2026 το κατάστημα ειδών γραφείου PaperWorld Ltd στη Λάρνακα παρέλαβε παραγγελία από το λογιστικό γραφείο Α. Μαυροκορδάτου, το οποίο βρίσκεται στη Λεμεσό.

Η παραγγελία περιλάμβανε τα εξής προϊόντα από τον τιμοκατάλογο της PaperWorld Ltd:

10 πακέτα χαρτί A4 Premium, κωδικός A4100, τιμή €4,50 το πακέτο

5 μελάνια εκτυπωτή HP Black, κωδικός HPB200, τιμή €27 το καθένα

Η παραγγελία είχε αριθμό 782, και ζητήθηκε να παραδοθεί στις 20 Απριλίου 2026 στα γραφεία της εταιρείας στη Λεμεσό.

Ο υπεύθυνος πωλήσεων της PaperWorld Ltd, Μάριος Αντωνίου, εκτέλεσε την παραγγελία στις 20 Απριλίου 2026 και εξέδωσε Τιμολόγιο με αριθμό 55012.

Η πώληση έγινε «με πίστωση» και παραχωρήθηκε εμπορική έκπτωση 5% στο σύνολο της αξίας των προϊόντων. Επίσης προσφέρθηκε 4% έκπτωση, αν το τιμολόγιο εξοφληθεί εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παράδοσης.

Στις 25 Μαΐου το λογιστικό γραφείο Α. Μαυροκορδάτου πλήρωσε το τιμολόγιο με επιταγή.

Ζητείται:

Με βάση το πιο πάνω επιχειρηματικό σενάριο:

- α) Να συμπληρώσετε το τιμολόγιο που βρίσκεται στο πίσω μέρος του τετραδίου των απαντήσεών σας. **(Μονάδες 11)**
- β) Να συμπληρώσετε την επιταγή που βρίσκεται στο πίσω μέρος του τετραδίου των απαντήσεών σας. **(Μονάδες 4)**
- γ) Να εξηγήσετε τι σημαίνει η πώληση έγινε «με πίστωση». **(Μονάδες 1)**

Ερώτηση 8

Να αντιστοιχίσετε τις έννοιες στις πιο κάτω δύο στήλες. Να γράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας **το γράμμα** και δίπλα **τον αριθμό** που δηλώνει την ορθή απάντηση (π.χ. **α – 1** ή **α – 2** κ.λπ.). Κάθε γράμμα αντιστοιχεί σε έναν μόνο αριθμό.

Στήλη Α		Στήλη Β	
α.	Εμπορική έκπτωση	1.	Υπηρεσιακό σημείωμα
β.	Εσωτερική επικοινωνία	2.	Τιμολόγιο
γ.	Συμπληρώνεται από τον πελάτη	3.	Απόδειξη είσπραξης
δ.	Όλα τα προϊόντα που διαθέτει ο πωλητής	4.	Δελτίο παραγγελίας
ε.	Πληρωμή χρέους από πώληση με πίστωση	5.	Αποθεματικά
		6.	Τιμοκατάλογος

(Μονάδες 5)

Ερώτηση 9

«Στο Κατάρ το κατά κεφαλήν εισόδημα εκτιμάται στα \$85.000, ωστόσο η κατανομή του εισοδήματος χαρακτηρίζεται από μεγάλες ανισότητες, καθώς ο πλούτος αφορά κυρίως τους ντόπιους πολίτες, ενώ πάνω από το 90% του πληθυσμού αποτελείται από μετανάστες εργάτες με χαμηλές αμοιβές και περιορισμένα δικαιώματα. Στον αντίποδα η Φινλανδία παρουσιάζει χαμηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα (περίπου \$55.000 - \$58.000), αλλά διαθέτει έναν από τους χαμηλότερους δείκτες ανισότητας παγκοσμίως και εφαρμόζει ένα μοντέλο κράτους πρόνοιας που παρέχει δωρεάν υγεία και παιδεία σε όλους τους κατοίκους».

Τα στοιχεία αυτά αντλήθηκαν από τις επίσημες βάσεις δεδομένων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF) και της Παγκόσμιας Τράπεζας

Ζητείται:

- α) Λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω πληροφορίες, να αναφέρετε αν η πιο κάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη, αιτιολογώντας την απάντησή σας:

«Όσο πιο υψηλό είναι το κατά κεφαλήν εισόδημα μιας χώρας, τόσο υψηλότερο είναι και το βιοτικό της επίπεδο».

(Μονάδες 3)

- β) Πέρα από το κατά κεφαλήν εισόδημα, να αναφέρετε δύο (2) άλλους παράγοντες που επηρεάζουν το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 10

Η Μαρίζα πήρε από τη δουλειά της φιλοδώρημα (bonus) αξίας €40.000 και αποφάσισε ένα μέρος να το επενδύσει σε μετοχές και το υπόλοιπο να το καταθέσει στην τράπεζα.

Την 1η Ιανουαρίου 2026, με τις €16.000 αγόρασε μετοχές της εταιρείας «Walk&Go Ltd». Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής είναι €8,50 και τις αγόρασε προς €10,00 την καθεμία. Στο τέλος του έτους η εταιρεία θα δώσει μέρισμα στους κατόχους των μετοχών της 4%.

Την 1η Μαρτίου 2026 κατάθεσε το υπόλοιπο ποσό του φιλοδωρήματος των €24.000 στην τράπεζα με επιτόκιο 5%. Δεν έχει το δικαίωμα να αποσύρει τα χρήματά της πριν περάσουν 9 μήνες χωρίς επιβάρυνση.

Ζητείται:

- α) Να ονομάσετε το είδος κατάθεσης της Μαρίζας.

(Μονάδες 2)

- β) Να υπολογίσετε πόσες μετοχές αγόρασε η Μαρίζα από την εταιρεία «Walk&Go Ltd»

(Μονάδες 2)

- γ) Να υπολογίσετε το συνολικό ποσό που θα εισπράξει η Μαρίζα από μερίσματα και τόκους στις 31 Δεκεμβρίου 2026.

Να δείξετε τους τύπους και όλους τους υπολογισμούς σας.

(Μονάδες 5)

- δ) Να εξηγήσετε αν οι καταθέσεις επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας.

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 11

Η εταιρεία TechLine Ltd, που βρίσκεται στην οδό Βιομηχανίας 12, 3010 Λεμεσός, αγόρασε στις 12 Μαΐου 2026 από την εταιρεία OfficePro Supplies Ltd (Αθηνάς 22, 1060 Λευκωσία) 20 συσκευές ασύρματων ακουστικών.

Κατά την παραλαβή η TechLine Ltd διαπίστωσε ότι 4 από τις συσκευές δεν λειτουργούν.

Ο Διευθυντής Αγορών της TechLine Ltd, Χρίστος Τεύκρου, θέλει να σταλεί επίσημη επιστολή παραπόνων προς τον Διευθυντή Πωλήσεων της OfficePro Supplies Ltd, κύριο Θεόδωρο Θεμιστοκλέους, με σκοπό:

- να ενημερώσει για το πρόβλημα
- να ζητήσει αντικατάσταση των ελαττωματικών συσκευών
- να τονιστεί ότι η παραγγελία πρέπει να αντικατασταθεί άμεσα λόγω ανάγκης χρήσης του εξοπλισμού

Ζητείται:

Να συντάξετε την εμπορική επιστολή του Χρίστου Τεύκρου, Διευθυντή Αγορών της TechLine Ltd, προς τον Θεόδωρο Θεμιστοκλέους, Διευθυντή Πωλήσεων της OfficePro Supplies Ltd.

Η επιστολή να συνταχθεί σε σύγχρονο σύστημα διάταξης και με σημερινή ημερομηνία.

(Μονάδες 10)

Σύνολο Μονάδων 100

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ